

Τα Βιγλιά

Αφού περάσουμε τις Μέλισσες και τη Μανέτα φτάνουμε στα **Βιγλιά**, στα υψώματα από τα οποία κατοπτεύει κανείς ολόκληρο τον Κάμπο των Βασιλικών και τον Κόλπο Καλλονής από το στόμιό του σχεδόν μέχρι την παραλία της Πύρρας. Στη θέση τους αυτή τα Βιγλιά οφείλουν και το όνομά τους. Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα με τη σειρά.

Από τα ομηρικά ακόμα χρόνια οι Έλληνες για να μεταδώσουν γρήγορα μια σημαντική είδηση, και μάλιστα στρατιωτικού περιεχομένου, σε μακρινές αποστάσεις, χρησιμοποιούσαν τις *φρυκτωρίες*. Σε κορυφές βουνών και λόφων ειδικοί φρουροί, οι *φρυκτωροί*, άναβαν *φρυκτούς*, δηλαδή δαυλούς, και από κορυφή σε κορυφή μεταδίδανε την είδηση. Με φρυκτούς μεταδόθηκε στις Μυκήνες η είδηση της πτώσης της Τροίας.

Στα Βυζαντινά χρόνια στα υψώματα άνοιγαν λάκκους όπου, για να έχουν δυνατή φωτιά, τη νύχτα έκαιγαν δαδιά, ξερά χόρτα και θάμνους (αστ'βές, πρίνους κτλ.). Τη μέρα, για να έχουν πολύ καπνό, χρησιμοποιούσαν χλωρά κλαδιά ή βρεγμένα χόρτα και κοπριά βοδιών (σβουνιές). Τα υψώματα ονομάζονταν *βίγλες* από την λατινική λέξη *vigil* και *vigilia*, που σημαίνει φυλάκιο, παρατηρητήριο, φρουρά. Έτσι βίγλα= παρατηρητήριο, το ρήμα βιγλάρω και βιγλίζω= παρατηρώ, εποπτεύω από τη βίγλα και το ουσιαστικό βιγλάτορας= ο φύλακας, ο σκοπός. Από τη λέξη βίγλα παράγεται και η λέξη το βιγλί-ον = το βιγλί (πληθυντικός = τα βιγλιά), που σημαίνει μικρή βίγλα.

Στα χρόνια που τις θάλασσες λυμαίνονταν αλγερινοί πειρατές, οι βίγλες βοήθησαν αφάνταστα τους κατοίκους ιδιαίτερα των νησιών και των παραλιών και τους έκαναν να λαβαίνουν μέτρα για τον επερχόμενο κίνδυνο. Για τη Λέσβο, που κατά τη βυζαντινή περίοδο λεηλατήθηκε αμέτρητες φορές από Σαρακηνούς πειρατές (821,881,1055) και άλλους επιδρομείς (Βενετσιάνους, Σταυροφόρους, Τούρκους), οι βίγλες είχαν τεράστια σημασία για την προφύλαξη και την ασφάλεια των κατοίκων. Τα Βιγλιά στην περιοχή του χωριού μας, λόγω της εξαιρετικά σπουδαίας θέσης τους, από την οποία μπορεί κανείς να εποπτεύει το μεγαλύτερο μέρος του Κόλπου Καλλονής, πρέπει την περίοδο εκείνη να είχαν σπουδαία σημασία για όλη την περιοχή των Βασιλικών και ολόκληρου του Κόλπου.

Όταν ο βιγλάτορας έβλεπε ένα εχθρικό πλοίο, ενημέρωνε τους άλλους βιγλάτορες ανάβοντας φωτιά (τη νύχτα) ή με σήματα καπνού (τη μέρα), έτσι ώστε οι κάτοικοι να έχουν τον χρόνο να προετοιμάσουν την άμυνά τους. Το τοπωνύμιο βιγλί – βιγλιά απαντιέται σε πάρα πολλά νησιά και σε παράλια μέρη της Ελλάδας. Σε μερικά μέρη (π.χ. Χίος) οι βίγλες ήταν ειδικοί πύργοι, στους οποίους μόνιμα έμεναν και βιγλιζαν οι βιγλάτορες.

